

határol. Egy kb. 100×50 m-es területen gyűjtöttünk kelta és szarmata cserepeket.

Zsellér-föld: A Céklás-völgyi-pataktól D-re, a gázteleptől É-ra, egy dombhát tetején, kb. 50×50 m-es körben gyűjtöttünk szarmata cserepeket. A szántásból szórványosan előkerült némi császárkori, szürke színű, korongolt kerámia és csekély számú neolitik edénytöredék. Az árokban összesen két objektumot tudtunk megfigyelni. Egy neolitik gödröt, melyből egy nagyobb méretű állatcsont és kevés kerámia került elő, és egy császárkori, feltehetőleg kvád női sírt, melyre rábontottunk. A sírban egy háton fekvő, nyújtott vázat találtunk. Mellkasi részét állatjárat bolygatta meg. Mellékletei közt megtalálható két bronzfibula, három karperec, melyek közül egy a bal felkaron helyezkedett el, egy kézzel készült kisméretű fazék és egy nyaklánc különböző méretű üvegpasztá- és borostyángyöngyei. A koponya mellett kisméretű vastárgyak, illetve egy bronzból készült, csavart fülbevaló feküdt. A sírkorát a fibulák alapján a Kr. u. 1. századra tehetjük.

BÁCSMEGI GÁBOR

211. Kecskemét, Katonatelepe, Rezeda utca
(Bács-Kiskun megye) I

2004. február 19-én építkezés során emberi csontok kerültek elő a területen. Március 9-én helyszíni szemlét tartottam. A munkások elmondása szerint a csontváz kb. ÉÉNy-DDK irányban nyújtott helyzetben fekvő, a mai felszíntől kb. 50–60 cm mélységben, a homokos altalajban feküdt. A csontváz további részeit összeszedtük, és a múzeumba szállítottuk. Sem a csontok elsődleges előkerülési helyén, sem másodlagos helyzetben nem került elő olyan tárgy vagy lelet, amely információt nyújthatott volna a csontok korára nézve. A csontok előkerülési helyén az építkezést megelőző talajegyengítés során kb. 1 m magasságú dombot távolítottak el.

V. SZÉKELY GYÖRGY

212. Kehidakustány, Barátság, Parrag út
(Zala megye) I

2004. november 3-án telefonon értesítették a Göcseji Múzeumot, hogy szántás közben emberi csontokra bukkantak. November 5-én Tóth Zoltán múzeumi asszisztenssel a leletbejelentő társaságában helyszíni szemlét végeztünk. Egy férfi teljesen szétszántott, melléklet nélküli csontjait (medence, a koponya kisebb darabjai és ujjcsontok) találtuk. A csontváz tájolását illetve az egykori sírnek semmilyen nyomát nem sikerült megállapítanunk. A szántásban több emberi csont nem lettünk figyelmesek.

HAVASI BÁLINT

213. Kemenesszentmárton, Római-domb
(Vas megye) B, Kk

2004. április 21-én helyszíni szemlét végeztünk az építendő szennyvíztisztító területén (hrs.: 017/4, 09/3-4).

A Cinca széles ártere enyhén lejt a terasz, a meder felé. A lejtős teraszon a Cinca felé nyúló dombocskán kb. 100×100 m-es területen regisztráltunk lelőhelyet. Rövid idő alatt nagyobb mennyiségű, nagyméretű edénytöredékeket gyűjtöttünk. A leletek szinte 100%-a őskori, közelebből – valószínűleg – a halomsíros vagy az urnamezős kultúrára utal. Egy-két késő középkori edény talán csak a földművelésnek köszönhető. Szántott objektumokat nem tapasztaltunk.

Munkatárs: Vámos Gábor.

ILON GÁBOR

214. Keszthely, Fehérrét-dűlő
(Zala megye) B

A homokkőbánya területén 2004. március 9–11. között három hosszabb és egy rövidebb kutatóárokot húztunk, összesen 470 m² felületen termeltük le a humuszt. Minden árokban találtunk kevés jellegtelenn, őskori kerámia-töredéket, de csak a szántott rétegben. A terület déli szélén, a 75. sz. út 100 m-es védőpillérének határán egy sekély, részben szétszántott bronzkori hamvasztásos sír került elő, több edényhez tartozó kerámia-töredékekkel és kalcinált csontdarabakkal.

MÜLLER RÓBERT

215. Kisfalud határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, V, Rő, Kö, Kú

A község településrendezési tervéhez kapcsolódó régészeti hatástanulmány készítése során 2004. december 3–4-én helyszíni szemlét tartottam a település területén.

Carmel-dűlő: A durva szántás ellenére számos csereptöredéket találtam, melyek java része újkori, azonban közte késő középkori és kora újkori is.

Kázmér-domb: Itt korábban őskori és középkori települések és 9. századi temető maradványai kerültek elő. Most azt tapasztaltam, hogy a tekintélyes nagyságú homokdomb nagy részét elbányászták. Jelenleg is folyik – feltehetően illegális – homokbányászat, a lelőhely továbbra is veszélyeztetett. Erősen kopott őskori (kora vaszkori) edénytöredékeket gyűjtöttem. A Kázmér-dombtól ÉNy-ra egy ÉNy-DK-i irányban hosszan elnyúló dombvonulatnak mind az É-i mind a déli kimagasodó részén régészeti lelőhelyre akadtam.

Sebőkház-dűlő: A déli nagyobb kiemelkedésen őskori cserepeket találtam, ezenkívül szinte a domb egész felületén égett foltokat, kiszántott tűzhelyek, kemencék maradványait figyeltem meg. A szántóföldi művelés tehát erősen veszélyezteti a régészeti jelenségeket.

A Kázmér-dombtól É-ra és a Sebőkház-dűlő I. lelőhelytől K-re egy kisebb, de markáns kiemelkedésen szórványosan őskori kerámia-töredékeket gyűjtöttem (*Sebőkház-dűlő II.*).

Tormás-domb: A dombvonulat É-i részén szórványosan őskori és középkori edénytöredékeket találtam,

emellett számos paticsdarabot, helyenként egészen nagyméretű tapasztástöredékeket figyeltem meg a szántásban. Figyelemre méltó, hogy a leletek zöme nem a domb tetején került elő, hanem a kiemelkedés DNy-i lábánál, egészen alacsony térszínen.

A Kázmér-dombtól Ny-ra, a tsz-major É-i szélén enyhe, alig észrevehető földdomborulatán néhány római kori cseréptöredéket találtam. A lelőhely déli széle bizonytalan. A többi vizsgált területen régészeti lelet nem került elő.

TAKÁCS KÁROLY

216. Kistelek, 27/9 számú lelőhely
(Csongrád megye) Sza, Á

Az M5 autópálya építését megelőző feltárások keretében 2003. november 5. és 2004. május 14. között került sor a Kistelek határában fekvő M5 9. lh. jelű régészeti lelőhely nyomvonalba eső szakaszának feltárására. A Kistelek, Kecskés István földje néven nyilvántartott lelőhely Kistelek községtől ÉNy-ra helyezkedik el, az M5 autópálya 134. km-szelvényében, egy ÉNy-DK irányú széles, azonban a környezetből alig kiemelkedő partos rész K-i peremén húzódik.

A lelőhelyen 1999-ben Horváth Ferenc és Vályi Katalin már végzett ásatást, melynek során 5000 m²-en 85 objektumot tártak fel. Feladatunk a korábbi feltárás helyétől É-i és D-i irányban kiindulva a lelőhely teljes területének kutatása volt. Megállapítottuk, hogy É-i irányban kapcsolódik a Gera-föld elnevezésű (M5 7. lh.) lelőhelyhez. Összesen 19 563 m²-en 487 objektumot tártunk fel.¹¹

Az ásatás során két korszak településrészlete vált ismertté. A *szarmata* kor objektumai közepes sűrűséggel fedték le a területet, és a korszakból jól ismert gödrökön, árkokon és árokrendszereken kívül félig földbe mélyített építményeket tártunk fel. Ez utóbbiak egy ÉNy-DK irányú vonal mentén, egymástól átlagosan 25–30 m távolságban helyezkedtek el. Két főbb típusuk különböztethető meg: az egyik egy kisebb méretű, négyzetes alaprajzú építmény, aljában szabálytalanul elhelyezkedő, eltérő méretű gödrökkel és cölöplyukakkal, illetve egy téglalap alakú, gádoros lejárattal rendelkező objektum. Annak ellenére, hogy ezeket az objektumokat viszonylag magasan, az altalaj fölött egy kevert, humuszos rétegben sikerült megfognunk, egy kivételtől eltekintve egyikben sem találtunk tüzelőnyomot, így házként való meghatározásuk bizonytalan. A feltárt terület mélyebb fekvésű részén vízgyűjtő és tároló objektumokat tártunk fel, közöttük összesen tizenegy nagyméretű kopolyakutat. Az előkerült leletanyag alapján a településrészlet – az M5 7. lelőhelyen feltárt objektumokkal együtt – egy nagy kiterjedésű, hun kori szarmata falu részlete.

Előkerült továbbá egy *Árpád-kori* telep néhány objektuma is: elsősorban árkok, többször megújított karárok és gödrök, meglehetősen kevés leletanyaggal. Egyelőre bizonytalan a funkciója annak a nyitott, szabálytalan körárokknak, amelynek érdekessége, hogy a belső, lankásabb oldalán igen vastagon, mintegy 4–7 cm vastagságban ránhordott agyaggal ledöngölték és elegyítették.

BALOGH CSILLA – TÜRK ATTILA

217. Kistelek, 27/71 számú lelőhely
(Csongrád megye) Sza, Á

A lelőhely (M5 57) 2003. december 3-án abbamaradt megelőző feltárását 2004. március 19. és április 30. között, illetve május 14-én és 17-én végeztük el. A 2003-ban lehumuszolt 8851 m²-nyi területet nem bővítettük tovább. 2004-ben további 85 objektumot bontottunk ki, így a feltárt objektumok száma 183-ra emelkedett. A jelenségek nagyobbik része az *Árpád-korból* származik (házak, gödrök, árkok), kisebb része a szarmata temetőhöz tartozik. A tavalyi 33 temetkezés után előkerült még 7 sír, illetve egy körárok. Főként a sírok, illetve a mélyebb objektumok kibontása problematikus volt, mert a tavasz folyamán a talajvíz szintje alig csökkent a humuszhatár alá.

BENDE LÍVIA – LŐRINCZY GÁBOR

218. Komárom, Fácánkert
(Komárom-Esztergom megye) B

A korábbi terepbejárásokon már ismertté vált lelőhelyen 2004 márciusában megelőző feltárást végeztünk az építendő gázvezeték nyomvonalán. Az 1,5 m széles kutatóárkaink hossza 209 m volt. Ebben több, részben bizonytalan keltezésű, részben a bronzkor késői szakaszára keltezhető árkot találtunk, valamint egyéb településobjektumokat (gödrök, tüzelőhely, cölöplyukak). Szórványosan előkerültek még kora bronzkori házikéramia-töredékek is. Az eddigi megfigyelések alapján egy nagy kiterjedésű, viszonylag alacsony objektumsűrűségű telep meglétével számolhatunk itt. A leletek a tatabányai múzeumba kerültek.

LÁSZLÓ JÁNOS

219. Komárom-Szőny, Vásártér
(Komárom-Esztergom megye) Ró

2004. július 5–30. között az ELTE BTK Ókori Régészeti Tanszéke és a komáromi Klapka György Múzeum közötti, 1992 óta fennálló együttműködés keretében folytattunk feltárást Brigetiban. Cél egyrészt az 1992 óta folyamatosan feltárt római városi lakóház É-i és K-i részében korábbi szelvények újrainvitásával a stratigráfiai kutatások folytatása, másrészt a déli traktusban a *domus* további kiterjedésének a megfigyelése volt. Ennek érdekében 10 szelvényben összesen 160 m² felületen dolgoztunk.

11 MFM RégAd: 4187-2003.